

Крістіна Пентій
Уманський державний
педагогічний університет
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)

ООНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ЯК ОДИН ІЗ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

На сучасному етапі кожен повинен володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для здійснення особистісного та професійного спілкування зі своїми зарубіжними колегами, партнерами тощо. Розширюються міжнародні зв'язки України, виникає необхідність спілкування між країнами та народами з різними мовами та культурними традиціями, зростає мотивація вивчення іноземної мови. У зв'язку з цим реформується система навчання іноземних мов: переглядається структура ступенів навчання, оновлюється зміст, створюються авторські програми та альтернативні підручники[1].

Тому одним із центральних стратегічних завдань розвитку загальної середньої освіти сьогодні постає оновлення її змісту.

Зміст навчання має забезпечити досягнення головної мети навчання, яка полягає в тому, щоб навчити учнів спілкуватися іноземною мовою в типових ситуаціях повсякденного життя в межах засвоєного програмного матеріалу[2].

Необхідно зазначити, що нормативна база формування сучасного змісту освіти в середній школі закладена в законі України про загальну середню освіту, відповідно до якого вивчення іноземних мов стало обов'язковим з першого класу[6].

Основними тенденціями оновлення змісту навчання іноземних мов в сучасній українській середній школі: 1) комунікативне спрямування

навчального процесу; 2) діяльнісний характер процесу навчання; 3) особистісно-орієнтоване навчання; 4) взаємопов'язане навчання іноземної мови і культури її носіїв; 5) взаємопов'язане і збалансоване навчання всіх видів мовленнєвої діяльності; 6) пріоритетність інтерактивних видів навчальної діяльності; 7) ситуативне спрямування навчального процесу; 8) активізація самостійної діяльності учнів; 9) розвиток творчої комунікативної діяльності учнів, їхнього креативного мислення; 10) використання групових форм навчальної діяльності; 11) культурологічне спрямування процесу навчання, організація його у формі «діалогу культур»; 12) діагностування та самодіагностування рівня навчальних досягнень учнів з метою коригування навчального процесу [4].

Сучасний зміст навчання спрямований на вироблення в учнів необхідних життєвих компетентностей, які даватимуть можливість випускникам школи комфортно почуватися в сучасному глобалізованому світовому просторі. Компетентнісна парадигма змісту шкільної іншомовної освіти на відміну від традиційної, що була значною мірою зорієнтована на отримання певного інформаційного рівня, передбачає формування цілісного особистісного досвіду та ціннісно-сислової оцінки в процесі навчання. Компетентнісний підхід полягає у тому, що увага акцентується на результаті освіти, при цьому, в контексті нової парадигми, учень має не просто оволодіти іноземною мовою, як засобом спілкування, але й діяти як соціальний агент, котрий здатен виконувати певні завдання у життєвих умовах і соціокультурному оточенні [3].

Визначальним також є досвід самостійної роботи, що ґрунтується на засадах отриманих знань, коли важливим чинником вважається не наявність цих знань, а здібність адекватно їх використовувати в практичній діяльності [7].

Основними напрямками трансформації змісту навчання іноземних мов відповідно до компетентнісної парадигми є: а) дидактичне переосмислення сутності навчального матеріалу під кутом зору його доцільності, доступності, відповідності комунікативним потребам учнів певної вікової категорії,

достатності для забезпечення їхніх комунікативних намірів; б) визначення значущих для учнів зв'язків вивченого матеріалу з життєвою практикою, що асоціюється з рівнем його прагматичності – сферами використання у реальних умовах спілкування; в) забезпечення ефективної активізації мовного матеріалу в різних видах мовленнєвої діяльності через умотивованість навчальних дій і використання оптимальної системи вправ і завдань та дидактично доцільних допоміжних матеріалів; г) сприяння усвідомленому засвоєнню учнями способів діяльності з навчальним іншомовним матеріалом у межах певного кола понять, явищ, процесів, об'єктів, фактів, зокрема тем для спілкування, змісту мовного і мовленнєвого матеріалу, змісту правил-інструкцій тощо. Ці положення мають слугувати підґрунтям для реалізації компетентнісного підходу в навчанні іноземних мов[5], який в свою чергу визначає зміст навчання іноземної мови в середній школі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузнецова Н. В. Дослідно-експериментальне навчання англійського діалогічного мовлення обдарованих старшокласників профільної школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scienceandeducation.pdpu.edu.ua/>
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.english.ucoz.com/>
3. Пасічник О.С. Оновлення змісту шкільної іншомовної освіти в Україні на початку XXI ст. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
4. Редько В.Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика : монографія / Валерій Редько. – К.: Генеза, 2012. – 224 с.
5. Редько В.Г. Компетентнісна парадигма побудови змісту навчання іншомовного спілкування в сучасній середній школі: лінгводидактичний

аспект [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://www.media.ippo.kubg.edu.ua>

6. Указ президента України Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021[Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#n10>
7. Шишов С.Е., Кальней В.А. Мониторинг качества образования / С.Е. Шишов, В.А.Кальней. – М. : Педагогическое общество России. – 2000. – 320с.